

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvsemaj ponedeljike in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. Za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznasa. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za aliake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detinštine petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnitvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 19. septembra. V denašnjej seji državnega zbora je interpeliral Fux s 27 tovariši ministerskega predsednika: Ali misli vlada v očigled najnovejših dogodeb na bojišči načelo popolne nevtralnosti proti vojujočim delom vzdržavati in v resnici ravnati se po njem? Ali misli vlada posebno, da se doseže vzdržavanje te nevtralitete in da se zavrnejo prihodnje nevarnosti za avstrijske interese, ves svoj vpliv porabiti, da se Srbija ne udeleži vojske?!

Peterburg 18. septembra. Iz Gornjega Studena se poroča oficijalno: Blokada in bombardiranje Plevne se nadaljuje. — Turški napad 17. t. m. na goro sv. Nikola v Šibki je bil odbit po devet ur trajajočem boji. Izgube na obeh krajeh velike.

Dunaj 18. septembra. „Politische Correspondenz“ ima iz St. Peterburga odločen ugovor proti vsem govoricam, da bi se želelo kako posredovanje ali premirje. — „Golos“ poroča, da je general Totleben šel v glavni stan južne armade.

Carigrad 18. sept. (Havas.) Ruska utrjenja v Šibki, ki so jih bili Turki osvojili, so Rusi denes zopet vzeli.

Carigrad 17. septembra. Kljubu zadnjemu pobitju pri Plevni baje (!) boj tam še dalje traje. — Misli se, da bodo Rusi vsled vzetja (?) gore sv. Nikole Šibko zapustili.

Krakovo 17. sept. („Presse“.) Verjetna poročila pravijo, da pride do 1. oktobra razen ruskih gard, še 100.000 mož ruske vojske iz Poljskega in severne Rusije na bojišče v Bul-

garijo. Vse, kar je bilo vojske namenjene za Azijo, gre zdaj v Bulgarijo.

Cetinje 18. septembra. Ko so Črnogorci turški tvrdnjavi Presjeka in Bileče zaseli, zavezl je vojvoda Vukotić vhode v sotesko Dugo. Črnogorci bodo baje zdaj postopali proti Nozdri in Zlostupu.

Vojska.

Tolažljivejša poročila z bojišča so denes. Boj se pri Plevni nadaljuje — to se potrjuje od obeh strani in kaže, da se Osman paša nij mogel osvoboditi ruskega oklepa ter bode Rusom naposled vendar še posrečilo se zlomiti ga in streti.

Boljših vojskovodij je treba Rusom poleg večjega števila vojakov — tako začenjajo uže vsi priateljski listi svetovati — in na to željo, ki je gotovo tudi želja ruskega naroda, naj car ozir jemlje, da bode bolje in brže šlo. Zlasti na Levickega, podnačelnika generalnega štaba, se slovanske novine srdé, ker Skebeljevu nij pomoči poslal.

Lažnjivost oficijalnih carigradske turških poročil je zopet enkrat jasno na dan prišla. Turki so namreč 17. sept. zjutraj uže po svetu telegrafirali, da je Sulejman vzel važno goro sv. Nikola v Šibki. Denes pa nam pové ruski oficijalni telegram, ki vedno istino poroča, da so pač Turki devet ur bojevali se za sv. Nikolo goro, a da so bili odbiti. To je velikanski razloček. Sv. Nikola je v Šibki silno važen kraj, ker gospodstvuje deloma celo rusko pozicijo. Turkom pa za eno veliko laž menj ali več nij mnogo.

Ravno tako smešen je denašnji carigradski telegram. „Kljubu pobitjam (in o kacih veličih ruskih pobitjih so vedeli Turki in njih

nemški prijatelji zadnje dni praviti) traje baje boj pri Plevni dalje.“ Baje! S tem Turki sami sebe na laž stavijo; sami omečajo, kar so te tri dni zaporedom bahato in na vsa usta trobili kot gotovo istino o toliko in toliko „popolnih“ zmagah.

Da pa tudi v osvojenje sv. Nikole gore v Šibki še denes nekako verujejo, in namišljene nasledke telegrafirajo, to spominja celo na Ardahan.

„Golos“ zelo kritikuje rusko vojsko, ker v celih masah udarja na neosvojljive pozicije, da-si so ga nedavno tega od vladne strani zaradi takovih izjav opomnili na pozornost. Da se ogne tretjemu vladnemu opominu, ki bi bil skoro gotovo zadnji, hvali kritikovane generala Skobeljeva, kateri tudi to zasuži. On piše: „V zadnjih telegramih često imenujejo generala Skobeljeva II. On je jeden najmlajših generalov v našej vojski. Njega izgledni vojaški talent pri Lovči in na jugu Plevne hvalijo vsi dopisniki tujih dežel. Ne smemo pozabiti, da je ta mladi mož bil tudi v Turkestanu vojaški poveljnik. Pri prehodu čez Dunav nij imel posebnega povelja, da bi se mogel zájme opravičevati. On je po zapovedi vojaškega poveljnika bil nekakov ordonančen častnik pri štabu 8. kora. On se dà za vse porabiti in more biti v vsakem slučaju svojim tovarišem dober pomočnik. V boju je srčen in pogumen ter pravi vzor dobrega vojaka. Ako je bilo mogoče v samotnih puštinjah srednje Azije z drzovitostjo in smerlostjo neuredjeno kardelo divjakov zapoditi v beg, ne sledi iz tega, da bode i v tej vojski na tak način kaj doseglo se. V tej vojski, kjer ima sovražnik, kakor vsaka druga država, izvrstno orožje, more se upotrebljati le moderna taktika ter mora vsak korak prej

Ljubljana.

Desno oko poveljnikovo.

(Povest Bret Hartova. Poslovenil P.)

Leto gospodovo 1797 je bilo po Kalifornskem primorju s silnim viharjem slovesno skleneno. Mali zaliv San Carlos, dasi v zavetji za predgorjem Sv. Trojice, je bil vznemirjen in razburkan. Po zraku je bilo vse polno svija in tresič so se pene vzburjenih valov prijemale tiste strani obzidja misionskega vrta, ki je bila ob morji, in ko je „Sennor Commandante Hermenegildo Salvatierra“ glavo skozi nizko okno stražne sobe pomolil, je začutil, kako mu je slana sapa z daljnega morja čvrsto rudečico napihljala na čreslobarvna lica.

Poveljnik je tedaj zamišljeno gledal skozi okno stražne sobe prezidijsa. Morda se je spominjal prigodkov zdaj uže skoro da preteklega

leta. Pa bilo jih je prav tako lehko pregledati, kakor posadko prezidijsa. To leto so bili prigodki ravno tako redki, kakor prejšnje leto. Nič nij motilo, nič ne pretrgavalo dnij, kateri so v ugodni enoličnosti lehko izpolnjivih dolžnostij pretekli.

Redno vračajoči se prazniki, vsakega pol leta pošta iz San Diega, redko kedaj kaka prevozna ladija, s španjsko in še redkeje ladijo s tujo zastavo, — to so bili poglavitni momenti njegovega patrijarhalnega življenja.

O napredku tedaj se nij moglo govoriti, pa toliko je gotovo, da tudi nazaj nijšo šle reči. Obilne žetve in potrebljiva obutnost so popolnem zadostovali potrebam prezidijsa in misijona. Odločenih od velike narodske familije, jih vojske, ki so svet pretresale, nijšo toliko zanimale, kakor poslednji potres. Boji za svobodo, po katerih so sesterske naselbine na oni strani amerikanske celine si samostalnost pridobile, nijšo imeli do njih nobene moči.

Z eno besedo rečeno, bilo je ono slavno „indijansko poletje“ *) kaliforske zgodovine, po katerem veje še tako poetična sapa — ona mila, brezskrbna jesen španskega gospodstva, za katero so tako naglo nastopili zimski viharji mexikanske neodvisnosti in znova oživljajoča pomlad angloamerikanske priboritve.

Obrnivši se od okna je stopil poveljnik k ognju, ki je veselo plapolal v globokem in širokem kaminu. Na mizi je bil kup pisnih zvezkov, izdelkov prezidijske šole. Ko jih je z očetovskim zanimanjem prebiral in kritično ogledoval polne okrogle poteze biblijskih besed, — prve pobožne črkarije San-Carloških šolarjev, — pridal jim je ustmeno take-le opombe :

*) V največ amerikanskih krajih nastaje za pravim poletjem mrzel čas in potem zopet nekoliko mehkih in gorkih tednov, predno zima nastopi. Tem tednom pravijo „drugo“ ali pa „indijansko poletje“.

Pletenik

promišljen in izračunjen biti. Tu se more sè smelostjo samo tedaj kaj doseči, kadar nij drugače ter je vspeh očiven. Na kratko: v zid butaj tam, kjer misliš, da ga je lehko prodreti.“

Duševne vstrajnosti treba.

Polkovnik Stoffel govori obširno ob občutljivosti Francozov za vse vtise. Ta pretirana občutljivost za vtise in hitrost, s katero se zdaj navduši zdaj jej zopet pogum gine, je francoskemu narodu razlog, na katerega temelju se dadé pojasniti vse nejasne dogodbe njega preteklosti. Takov narod more začenjati križevniške vojske, more nositi prapore njihove križem sveta, more vsej Evropi kljubovati — a kadar mu upade srčnost, služi za igraco jednemu samemu človeku, ali kakor baš sedaj, kaže veliko bojazen zaradi popolnem ničevih in kar nič strašnih okolnostij. To občutljivost narodovo so leti 1870 in 1871 zelo pretirali s svojimi dogodbami. Poveduje se, da je po bitki pri Denainu osupil in zelo ostrašil celo vojsko strel vojaka, ki je streljal samo zajca. Pri Vagramu je bil boj komaj okončan, ko so kurirji nadvojvode Ivana, pojavivši se na desnem krilu francoske vojske, vzbudili v celej vojski takov nemir in strah, da so rezervni oddelki morali zgrabitati orožje. Častniki, ki so se bojevali leta 1859, vedo povedati o strahu, ki se je lotil francoske vojske po bitki pri Solferinu, ko so se Avstrijci uže cel dan umikali in ko ni jih bilo na tri francoske milje daleč od prvih stražnjednega avstrijskega vojaka videti. Dan izza bitke pri Nahodu, bite 28. julija 1866 od pruskega petega, a našega šestega vojnega oddelka, iztepal so vojaki petega kavalerijskega kora pred šatori svojimi konjske odeje. Sovražnik pak je mislil, da streljajo, ali da jezdi v trabu konjski oddelek Avstrijev in strah se je polastil mnogih pruskih polkov. Navedli smo tu primere, ki kažejo, kako majheni vzroki večkrat človeka, ki je v velikej nevarnosti, ali ima mnoge napore, pripravijo v strah. To je, kakor mislimo, jeden glavnih razlogov zoper vojsko z Nemčijo, in strah, ki proizvira iz dogodkov, ki sami ob sebi nemajo posebno velikega pomena.

Vse, kar je tu povedano o Francozih, dalo bi se še veliko bolj reči o nas Slovanih in zlasti Slovencih. Mi imamo veliko duševne moči, kot narod smo žilavi in mnogo

pretrpimo. Ali radi postajemo malodušni, majhen nevseph nas potre, radi začenjamo obupavati, tarnati in udajati se neplodnemu nedelavnemu črnogledstvu. To izpoznanje naj bi nas podrilo — ne takim biti, temuč ravnuje ohranjevati v dobrih in tudi v zlih dnevih. Upanje človek še na robu groba vsaja, pravi Šiler. Strahopetec, ne mož, če ti precej upada!

Na Francoskem so baš zadnjič pokopali moža, o katerem na grobu njegovem starina Grévy ni jih mogel lepšega reči, nego da v časih nesreče ni obupaval temuč mirno dalje delal, da je v časih nezgod in nevsephov ohral vero v domovinsko stvar. Narod francoski, ki je bil po Sedanu in loarskih pobitijih celo glavo izgubil, izkazoval se je Thiersu hvaležen potem, ker oni mož v sili ni jih obupaval, temuč bil vstrajen. In tudi na tem vzgledu je treba, da bi se Slovanje učili in ne dajali se precej po dnevnih nezgodah ali malih nevsephih plašti.

Proti nemškim časopisom.

Z Gorenjskega, 16. sept. [Izv. dop.]

Neki dopisnik iz tržaške okolice pretekli mesec svari Slovence pred lažnjivimi nemškimi časniki zlasti „N. fr. Pr.“ in „N. W. Tagblatt;“ kateri zelo strastno napadajo naše slovanske brate Ruse in lažnjiva poročila primašo iz slovanskega bojišča na balkanskem poluotoku ter priporoča bolj objektivne novice kakor staro „Presse,“ „Fremdenblatt“ itd. Jaz bi bolj premožnim Slovencem pripočal rajši naročiti si časnike drugih slovanskih narodov, da bi tako podpirali časnikarstvo naših slovanskih bratov, a ne naših protivnikov. Dobrih časnikov Slovanom posebno Rusom, Čehom (ki imajo tudi nemško „Politik“) in Srbo-Hrvatom ne manjka in razloček v jeziku za omikanega Slovenca ni jih tako velik, da bi jih razumeti ne mogli. Kaj zato, če imaš od kraja besednjak dotičnega jezika pri rokah! Izmej nemških časnikov je tako malo nam Slovanom pravičnih. V orijentalnih zadevah nekoliko in včasih bolj objektivna „Presse“ je tako grdo pisala zoper nas Slovence o volitvah v deželnem zboru, še celo federalistični „Vaterland“ večkrat o Rusih in drugih Slovanih jako neslovansko in krivično piše. Sploh je malo verjeti nemškim in drugim Slovano-sovražnim listom, vsaj je še celo glavnokomandujoči ruske voj-

ske svaril pred njihovimi poročili. Nekateri v Nemčiji izhajajoči Bismarkovi organi so sicer bolj Rusom prijazni, a ne iz lastnega prepričanja, le njemu in nemškemu cesarju na ljubo, ker sta ta dva iz nekaterih političnih obzirov prijatelja ruskega carja. Ako bi se dvorne razmere mej Nemčijo in Rusijo izpremenile, bi se tudi pisanje teh pruskih nemških listov predrugačilo. Pravega prijateljstva do Slovanov bi v nemških časnikih zastonj iskal, izvzemši malega števila od Slovanov izdanih, kakor „Politik,“ „Agramer Zeitung,“ „Agramer Presse,“ a teh ne ureujejo nemški, ampak slovanski redaktorji. Zatorej, slovanski rodoljubi, odrecite podporo nemškemu, nam Slovanom sovražnemu, časnikarstvu in podpirajte bolj našo domačo slovensko žurnalistiko, da bo ta večja postala in premožnejša, zraven tudi žurnalistiko naših slovanskih bratov. S tem bi mnogo koristili slovenskemu in slovanskemu časopisu, kakor Slovanstvu sploh. Vsakemu mora biti sveta dolžnost podpirati domača literarna podvzetja in literarna podvzetja nam sorodnih bratov Slovanov. Slovanski protivniki skušajo po svojem časnikarstvu veljavo Slovanov z obrekovanjem izpodkopati; zato je treba, da jih slovanski časniki zavračajo in dokazujo neresnico njih obrekovanj; to bo pale dobro in krepko mogoče, če bodo dobro materialno podpirani.

Politēni razgled.

Nosrečje dežele.

V Ljubljani 19. septembra.

Interpelacija iz državnega zбора od švabskega kričača Fuxa, ki je na čelu tega lista natisnena, nam je došla baš pred končanim uredovanjem, torej jo prepustimo bralcem v sodbo.

O cesarjevej napitnici na zdravje ruskega carja piše pruska „Schlesische Presse“ tako-le: Napitnica cesarja avstrijskega dokazuje (naj bude beseda zaveznik v njej ali ne,) da je bil avstrijski cesar o novih izpremembah v jugu od početka podučen in zadovoljen. Ta napitnica se razdaljuje v telegramu nemškega cesarja na svoj ruski grenadirske polk.“

Denes v sredo sta grof Andrássy in knez Bismarck sešla se v Salzburgu. Govoriti imata mnogokaj, ali novega bosta teško da kaj ukrenila. Nekateri mislijo, da bodo vprašanje, kako posredovati za mir, prišlo v razgovor. Ali to ni jih verjetno. To bodo uže Rusi sami določili, kdaj se jim bo zdele čas.

Na Magjarskem agitacija za Turke raste. Napravljajo se veliko razsvetljavo na-

„A bimelej jo je vzel Abrahamu . . .“ A! izvrstno, deklice! . . . „Jakob je poslal poslanke k svojemu bratu . . .“ Cuerpo de Cristo! Ta le zavinek, Paquita, je prekrasen! . . . To mora gouverneur videti!“

Oblaček poštenega ponosa je dahnil povojniku na levo oko — desno mu je žalibog pred dvajsetimi leti bila indijanska pušica izstrelila. Rahlo je črez-nj potegnil rokav usnjetege suknjiča in potem nadaljeval: „Ko so teda Izmaeliti prišli . . .“

Prenehal je, kajti z dvorišča so bile slišati stopinje in trenotek pozneje je stopil neki tujec v sobo.

Ko hitro je poveljnik zagledal vsiljenca, se je naglo obrnil kakor po starovojaškem nagonu k steni, kjer je visela zvesta toledanska sablja — ali bi bila vsaj imela viseti. Pa nij bila na svojem mestu in na misel mu je prišlo, da jo je tedaj, ko jo je poslednjič videl, Pepito, sinček pastetnega pekarja Battiste po dvorišči jezdari. Zarudel je, ko se je tega

spomnil in zadovolil se je s tem, da je čelo zgrbančil.

Pa tujec se je, dasiravno ne spoštljivo, vendar odločno miroljubno vedel. Bil je brez orožja in na glavi je imel kape iz terastega platna, na nogah pa povodne mornarske škornje. Razen tega, da je strašansko smrdel po polenovki, ni jih bilo nič posebnega na njem opaziti.

Imenoval se je, kakor je poveljniku v bolj gladki, nego lepli in pravilni španščini pravil — imenoval se je Peleg Scudder. Bil je kapitan kupčijske ladije „Condor“ iz Salema v Massachusettsu, in na potu v južno morje, pa vihar ga je prisilil pristati v San-Carloški zaliv. Prosil je za dovoljenje, da sme pod predgorjem sv. Trojice kotve izpustiti, dokler bi vihar trajal — za drugačna nič. — Vode nij potreboval, preskrbel se je bil zastonno z njo v Bodegi. On je vedel, kako so ostri ukazi zastran dopuščanja tujih ladij v španska pristanišča in kako natančno se iz-

polnujejo in nikakor ni nameraval ostro disciplino in mir naselbine motiti.

Nekoliko zasmeha je bilo čutiti v njegovem glasu, ko je poslednje besede govoreč pogledal prazno vajišče prezidijsko in odprta vrata brez straže. Pa je tudi res nesreča tako nanesla, da je Felipe Gomez, stražar trdnjave, tako pameten bil, da se je precej o začetku viharja na varno spravil in je zdaj na klopi na dvorišči mirno dremal.

Poveljnik se je nekaj obotavljal. Pristaniške postave so bile res ostre, pa on je bil vajen na svojo roko delati, in razun ukaza, ki je bil pred desetimi leti za amerikansko ladijo „Columbia“ spisan, nij bilo ničesar, po čemer bi se mogel ravnati. Vihar je strašansko razsajal in človekoljuben čut ga je privabil, da je privolil v tujčeve prošnjo.

Da pa poveljniku krivice ne storim, moram pristaviti, da na njegov odlok niti najmanjšega vpliva nij imelo to, da nij bilo mogoče odbitje prošnje, če bi bilo treba dejan-

rediti v Pešti na slavo turških zmag. Ti Azijati uže tako dolgo delajo, kakor da bi oni sami bili v našej monarhiji. To ne more dobrega sadu roditi.

Vnajanje države.

Iz Grškega se poroča v "Times", da grško ljudstvo sploh želi v vojsko stopiti. Kadar pride nekaj poloma črez Turčijo, vzdigne se tudi helenstvo za svoje pravice. (Da bi pa precej pomagali k temu polomu, za to so Heleni prelisičji.)

Gambetta ima zopet v soboto obravnavanje pred prizivnim sodiščem. Zagovarjal ga bode Allou.

Turški časniki se močno jeze na Nemčijo. Gotovo premalo nemško brati znajo, sicer bi se z nemškim časnikarstvom lehko utolažili.

Iz Berlinja se javlja, da "Nordd. A. Ztg." prinaša članek, v katerem izreka, da nij nikdar Nemčija že lela levega brega Visle. Na poljskem elementu ima Nemčija uže dovolj izkustva, kakor pa, da bi si še več tega elementa že lela.

Dopisi.

Iz Razdrtega pod Nanosom 15. septembra. [Izvirni dopis] Denes smo obhajali slovesno sklep naše narodne šole. Vsled poslanih povabil od strani šolskega vodstva, počastilo nas je več gg. iz okolice sè svojo načrtnostjo. Ob deveteh uri bila je slovesna maša z zahvalno pesnijo. Potem so praznično običeni otroci šli v solo. Po molitvi in pesni: "Pustite k meni otročiče", pričelo se je takoj izpraševanje različnih predmetov posameznih oddelkov. Program v lepo tiskanih naznanih ali vabilih bil je kaj obširen takó, da se nam je izvršitev tega, zaradi le poletnega šolskega poduka, skoraj nemogoča zdela. Da je č. gospod u istini vnet za solo, smo sicer imeli uže dosta prilike se prepričati, a da pa bode svojo, sicer težavno, nalogo s takim izrednim uspehom izvršil, pač si nobeden niti misliti nij mogel. Izpraševali so se vsi predpisani predmeti in od vsacega jako dosti, a izpraševalo se nij le nekaterih učencih ali učenk, nego vprašani so bili sploh vsi in to po več potov. Tu pač nij bilo treba z vrvijo vlačiti besede iz vprašanega učenca ali učenke.

Po dovršenem izpraševanju različnih predmetov, pričele so deklamacije in petje. To dvoje, osobito pa prvo, presegalo je naše pričakovanje v največjej meri. Ko bi bil ranjki nepozabljeni dr. Lavrič pri tej priliki navzoč, gotovo bi bil izkliknil: Bog je te otroke posebno daroval! Lepota govora in mimika vse

kaj lepo. Denes imeli smo pač lepo priliko prepričati se, da z neumornim trudom, s kačoršnim je č. gospod učitelj v pravem pomenu svojega poklica svoj posel izvrševal, se da pri našej tako nadarjeni mladini dosti doseči. Na ogled bile so tudi razpostavljenia ročna ženska dela. Blagodušno se je gospodičina Tončika Vodopivec, sestrična tukajšnjega g. kurata in učitelja, trudila z učenkami, ko so učenci telovadili, kakor tudi po poldanski šoli, podučevanje jih v ročnih delih. S pričakovanim uspehom je svoj blagi namen izvršila, za kar ji v imenu starišev iz celega krajnega šolskega sveta izrekam najsrečnejšo zahvalo. V tem malem času so se otroci nevjetno veliko v vseh rečeh podučili.

Pri priliki moram omeniti, da so nekateri hoteli nas k ubelski šoli priklopiti. Bi ne bila to za nas in naše potomce v nebo vpijoča krivica? Mi, da bi našo uže do sto let vzdržano šolo opustili, pa k novej pomagali, to bi bilo pač smešno, a za nas žalostno. Plačilo za vse naše velike stroške bi bilo, da bi se naša mladež, vsled velikega števila otrok, počastno bi bilo tam nastalo, prav slabu učila takó, da bi se v treh letih, pri največjem trudu učiteljevem, niti toliko ne naučila, kakor tukaj v enem. S tem, da se nove šole napravljajo, stare pa opuščajo nam nij nič hasnjeno, ostanemo vedno na starem, le dežela in deželani imamo več brezikoristnih stroškov. Nove zidati, kjer imamo občine kaj v blagajnici, da jim nij treba zadolžavati se, ter stare pa podpirati, to bi bilo po mojem menju pravo, le na ta način bodo napredovali.

Iz Reihenburga 18. septembra. [Izvirni dopis.] Rajhenburški občinski zastop se poganja za žandarsko postajo in upati je, da bode dottična oblast opravičeno prošnjo uslišala. Rajhenburg z železniško postajo, veči trg v vinskem kraju, je na razkrižji cest na Blánico in v Sevnico, na Videm in v Brežice, v Kopivnico, Podsredo in Kozje, in črez Savo na Kranjsko. Dalje je tukaj mej letom več semnjev in shodov, ker je v fari 12 podružnic, a žandarmov nij v bližini.

"Letos pa menda ne bomo imeli nobene veselice na konci šolskega leta." — "Misliš, da ne?" — "Bote videli da ne, ker so Zalokarjev oče nevarno bolni." — In uganili so šolarji; — nij je bilo. — Denes po petejuri zjutraj se oglasi mrtvaški zvon; ljudje je-

den drugemu pripovedujejo: "Zalokar je umrl, res škoda ga je." Ker je bil ranjki redki detoljub, mnogo let poprej "šolski oča", član krajnega šolskega sveta, odbornik itd., se je nadejati, da ga bo mnogo ljudstva od vseh stanov na pokopališče izpremljalo, ter občespoštovanemu tržanu zadnjo čast izkazalo. — Marsikateri ga bo pogrešal, najbolj pa šolska mladina. Ostal bo blagi spomin za njim.

V soboto večer je pogorel posestnik Jurkovič, na Krajnej brdi, — v kratkem času uže tretji požar v tem kraju. Najbolj žalostno pri tem pa je, da sta tudi dva fanta (jeden je imel 13, drugi pa 23 let) izgorela. Zadnji se je trudil marsikaj rešiti, a v svojej preogumnej predrznosti je na svojo rešitev pozabil, — ogenj ga je zasul.

9. t. m. je bil v rajhenburški mrtvašnici od komisije raztelesen fant, kateri je vsled teškega poškodovanja na glavi, deseti dan po tepežu umrl. Vsi trije brezsrčneži, kateri so te nenaravne smrti krivi, morali so biti pri raztelesenju navzočni. Zdaj pristopi žandarm, jih vklene ter tira v Sevnico, kjer bodo zaslišani potem pa okrožnej sodniji v Celje odiani.

Domače stvari.

— (Tiskovno pravdo) ima urednik "Slovenskega Naroda". Zmisliła sta se (pa ne sama) dva pisača slovečega dr. Deua, da sta v necem dopisu iz Postojne v listu 164 "Slovenskega Naroda", ki pripoveduje, kako sta ta dva individuva, pisar vulgo dr. Škrnjej in pisar Usar originalno agitirala za svojega kruhodajalca gospoda Deua. Včeraj je bil urednik "Slovenskega Naroda" prvič zaslišan. Razumeje se, da dopisnika nij hotel imenovati; to nij navada. Ona dva pisarja, ali recte: dr. Deu, kajti ona dva sta le Devova figuranta, naprej potisnena, si je pa kar na svojo pest necega človeka za dopisnika zmisli in ga tudi toži po svojih pisarjih. Tako tedaj pride postojnska volitev in dr. Deu pred potrošnike. Imajo dosti — korajže! Mi tudi.

— (Godbeno društvo) ljubljansko ima 7. oktobra drugi občni zbor, ker zadnjo nedeljo nij bilo dovolj udov prišlo. Za to društvo bi se smelo občinstvo res bolj zanimati.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 23. t. m. veselico s sledečim programom: 1. Devi, čveterospev.

sko potrditi. Popolnem preziraje nasledke bi bil pravico, katero je kupčujočemu Jankee Schooneru tako uljudno dodelil, vojni ladiji s 74 topovi odbil. Le to si je pogodil, da izmej brodništva nihče ne sme na kopno.

"Kar se pa vas samih tiče, gospod kapitan," nadaljeval je, "prosim, bodite moj gost. Trdnjavica je vaša, dokler ji boste izkazovali čast svoje velecnjene navzočnosti."

In z nekako starošegno uljudnostjo se priklonivši napravil se je oditi iz stražnice.

Kapitan Scudder se je nasmehnil, ko je pomislil na trdnjavco na pol uže razrušeno, na dva zarjavela medena topova, ki sta bila pred enim stoletjem lita v Manilli, in na uborno posadko. Za en trenotek mu je šinila v glavo misel, poveljnikovo ponudbo prav pobesedi vzeti — kot prav kupec nij nikdar zanemaril prilike, kako kupčijo narediti — pa ko je pomislil, da bi mu kupčija s kupčjega stališča le malo koristi vrgla, se je premislil. In tako se je zadovolil s tem, da

je srčno posegel v tobakiro; poveljnik pa je zelo resnobno stol pred ogenj pomaknil in svojemu gostu na čast veliko črno-svilnato ruto, katero si je bil okolo sivkaste glave ovil, razvezal.

Kar se je ta večer dalje mej Salvatierra in njegovim gostom zgodilo, tega mi tukaj nij pripovedovati, ker kot resnoben zgodopisec le poglavitev prigodke zapisujem. Uže sem omenil, da se je Pelegu Scudderu jeziček hitro obračal — vsled raznih močnih pijač, katere mu je gospodar dajal, je postajal še zgovornejši. In vrh tega mislite si moža z dvajsetletno zalogo novic! Poveljnik je zdaj prvič slišal, kako je Velika Britanija izgubila svoje kolonije; še le zdaj je čul o francoskej revoluciji in o velikem Napoleonu, katerega junake čine je Peleg morda živeje popisoval, nego bi načelnikom poveljnika ljubo bilo.

In ko je potem na Pelega vrsta prišla, da je izpraševal, moral se mu je poveljnik na milost in nemilost predati. Malo po malo

je izvedel vse skrivnosti misijona in prezidija in vso domačo kroniko teh idilskih dnij; izvedel je o spreobrnitvi poganov, o razcvetu misijonske šole in celo predrznil se je poveljnika poprašati, kako da je izgnbil svoje oko.

Pripoveduje se, da je Peleg pri tej točki zabave razno majheno šaro, ponarejeno lepotičje in igrače izvlekel, in da je nekatere reči celo svojemu gospodarju vsilil. Dalje se trdi, da je poveljnik vsled pogubnega vpliva Pelegovega in nekaterih čašic "aguardiente" (žganjice) svojo dostenjnost nekoliko v nemar puštil in se tako vedel, kakor za moža njegovega stanu nij bilo prav primerno, da je visokoleteče španske pesni deklamoval, in da je celo sè svojim tenkim, hri pavim glasom pel nekatere madrigale in paganske kanconete zanjubljene vrste, v katerih je imela glavno nalogu neka "ljuba mala", njegova, poveljnika namreč, "radost in življenje".

(Dalje prih.)

2. Župan, izvirna šaloigra v II. dejanjih.
3. Ples. Uljudno se vabijo vsi čast. gg. udje k obilnej udeležbi, ter naj blagovole tudi sposobne neude s sabo pripeljati. Začetek ob 8. uri zvečer.

(„Prižigalec“) se imenuje novi roman, ki ga je profesor J. Jesenko v Trstu iz angleškega poslovenil. Bralcem „Slovenskega Naroda“ je po večjem uže znan, vendar je prof. Jesenko tudi njim kot vsem čitateljem slovenskega berila ustregel, da je zbral posamezne podlistke in jih deloma v novej obliki dal ponatisniti v posebnih knjigah. Obsega ta mični in kaj podučljivi roman dva debela zvezka po 500 strani. Posebno primerno berilo je za slovenske devojke in matere; kajti v mičnej poviesti jim kaže, kako naj svoje sinove in hčere pametno odgojujejo. Te naj segajo po knjigi, kot so Angležkinje segale po izvirniku „La Plight“ katerega so v par tednih razprodali čez 40.000 (pravim štirideset tisoč) iztisov. Kolikor smo izvedeli od založnika, dobiva se „Prižigalec“ v Ljubljani pri Gontiniji, Lercherji in Tillu; v Celji pri Geigerji; pri Ferlinci v Mariboru; pri Blankeju v Ptuj; pri Tandlerju v Novem mestu; Liegelu v Celocevici; pri Paternoliji, Vokulatu in Daseu v Gorici; v slavjanski čitalnici v Trstu in ondiblizu tudi pri g. profesorju samem. Ker je prestavitev in založnik dal napraviti le 200 iztisov, naj se vsak podviza, kdor hoče kupiti to knjigo. O njej samej več izpregovorimo pozneje v podlistku.

X y.

Razne vesti.

(Čuden poklic.) 13. t. m. so pokopali v Gradci frančiškana o. Inocencija, katerega prejšnje življenje nij tako nezanimljivo, kakor bi si človek misliti utegnil. Rodil se je 1812 leta ter je v svojej mladosti služil za hlapca, kder je bil posebno drag gospodarju zaradi svoje marljivosti in ponžnosti. Nekoč se je ondotni župnik izprehajal po polji, prišel slučajno k njemu ter ga mej drugim tudi

vprašal: kako se mu kaj godi. „Dobro sicer — a misel in želja moja je, da bi bil mašnik.“ — Župnik, dober poznavatelj ljudij, odvrne na to: „pomagal ti budem z božjoomočjo, da dosežeš svoj namen!“ Odslej ga je podučaval ob nedeljah in praznicih v raznih naukah, a potlej ga je poslal na gimnazijo v Steinamanger, odkoder je šel v klošter ter prejel mašnikovo posvečevanje v 28. letu. Bil je zelo dober dušen pastir in vzór vsem redovnikom.

(Difteritis) se je pojavila v nekaterih krajih peštanskega komitata, na Ogerškem.

(Nesrečni hribolazci.) Iz Brna se poroča: Kakor je zadnji teden angleža Lewis in Paterson in brate Knubel zadebla nešreča na hrbtu Lys, takisto nezgodo je imel sodnik Fruttwaldski, Anderlini, ki je sè svojo sestro in nevesto napravil izlet v dolino Formazza. Sodnika in sestro so ubile skale, ki so se posule raz prosodinskih strmin, samo nevesta je ostala živa. Tudi lani je zla sreča usmrtila na istem kraji angleža Haymana in Johnsona ter njiju vodnika, brata Sarbach.

(Khalil paša), dosedanji turški poslanik v Parizu, ki je nedavno bil poklican nazaj v Carigrad, ostavil je pariškim bankirjem dober „spomin“ — dolgove, ter njega ime visi nabito mej drugimi jednacimi v „cercle imperiale“. Zares sramotno za poslanika, a tudi za državo, v katerej so diplomati zadolženi.

(60.000 hektarov) gozda je pogorelo v algirskej provinci Konstantini. Škoda se ceni na več milijonov.

Tuji.

18. septembra:

Evropa: Arlstein iz Gradca. — Sima iz Prage. — Alter iz Dunaja

Pri Slovni: Prukner iz Zagreba. — Withalm iz Gorice. — Garzaroli iz Senožeč. — Knoilmayer iz Gradca. — Lužar iz Kranja. — Petech iz Kočevja. — Wilek iz Gradea. — Singer iz Dunaja. — Lenger iz Trsta. — Pribosic iz Kaniže.

Pri Maliti: Färber iz Dunaja. — Povše iz Gorice. — Lackner iz Linca. — Andrejka iz Trsta. — Aal iz Brna. — Linzenmayer iz Dunaja. — Mock iz Draždjan. — Grünwald iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Pronk iz Maribora. — Panesch iz Štajerja

Loterijne srečke.

Na Dunaji 15. sept.: 28. 71. 59. 87. 44.

V Gradci 15. sept.: 67. 36. 71. 25. 86.

Prostovoljna licitacija na drobno.

Z dovoljenjem c. kr. mestne deleg. okrajne sodnije ljubljanske od 14. sept. 1877 št. 20.811 se bode prodajalo po potu prostovoljne javne licitacije posestvo **Sebastijana Selana na Viču št. 24** in sicer na drobno.

petek 21. septembra 1877

dopoludne od 9. do 12. ure in popoludne od 3. do 6. ure na Viču.

Pri tem se bode posamezno izklicavalo:

Hiša, v katerej je krčma, potem **dve veliki zidani in obokani gospodarski poslopji**, ki sta tudi za **mazagine in stanovanje** porabljeni, ker so v njih uže zdaj zidane kleti, podi in stanovanja, dalje ena **kajža** z vrtom, potem **njive in travniki**, ki se bodo po posameznih parcelah ali po delih parcel prodajali, resp. izklicavali.

Pogoji, po katerimi se licitira, se morejo vsak dan pogledati v kanceliji podpisanega notarja v Ljubljani, Salendrove ulice štev. 4 nova, 194 stara, med uradnimi urami od 9. do 12. ure do polu dne in od 3. do 6. ure po polu dne.

Hiše in zemljišča se pa lehko vsak dan ogledajo in se oni, ki žele kupiti, s tem vabijo.

V Ljubljani, 15. septembra 1877.

Janez Arko,

c. kr. notar, kot sodnijski komisar.

Krčma v najem.

Na gospodstvu Ribnik se daje v najem krčma v Rezi, ki stoji pri metliško-karlovskoj cesti, s 75 orali zemljišča vred na 3 ali več let po ofertnem potu na onega, ki bode največ ponudil. Pogoji najema se lehko poizvede pri oskrbništvu.

Dotične ponudbe naj se do 10. oktobra t. I. oskrbništvu pošljajo ali pa prineso.

Oskrbništvo gospodstva Ribnik, pošta Metlika.

Izdajel in urednik Josip Jurčič.

Tržne cene

v Ljubljani 19. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 08 kr.; — rež 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 04 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — proso 5 gld. 36 kr.; — koruzna 6 gold. 40 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 86 kr.; — fioli hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 78 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — telechine 66 kr.; — svinjsko mese 56 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 60 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 19. septembra.

(Iz virno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. doig v bankovcih	65	gld.	65	kr.
Enotni drž. doig v srebru	68	"	10	"
Zlata renta	76	"	35	"
1860 drž. posojilo	113	"	—	"
Akcije narodne banke	879	"	—	"
Kreditne akcije	232	"	—	"
London	117	"	30	"
Napol.	9	"	40½	"
C. kr. cekini	5	"	60	"
Srebro	105	"	10	"
Državne marke	57	"	70	"

Prodaje se

vse skupaj **posestvo**, ¾ ure od **Novega mesta** oddaljeno, obstoječe iz 5 oralov njiv, 4 oralov senožetja in 14 oralov hriba, po najnižjej ceni; potem **hiša** s podom in vrtom v **Kandiji** pri Novem mestu, poleg glavne zagrebške ceste, ki je pripravna za gostiščko podvzetje, tudi po nizkej ceni.

Izvē se pri g. F. Maintingerju v Novem mestu. (266—2)

Razpis

službe občinskega tajnika.

Razpisuje se služba občinskega tajnika z letnim plačilom 420 gld., prostim stanovanjem in mnogim stranskim zaslužkom. Prositelji naj pri podpisanim županstvu vložijo do 15. oktobra prošnje z dokazom polne zmožnosti slovenščine in nemščine, ter s spričevalom o dosedanjem službovanji in spremnosti v občinskem uradovanju.

Županstvo v Naklem (z. p. Divača),

18. septembra 1877.

(271—2) **Josip Ambrožič**, nadžupan.

„Peštansko zavarovalno društvo“.

Premoženje znaša 31. decembra 1876 . . . gld. 5,451.807.83 Škode je plačalo društvo od 1. 1854 do 1876 . . . 16,013.244.—

Glavno opravništvo za Kranjsko in spodnje Štajersko se ujedno priporoča za naročila za zavarovanje proti škodi po ognji, na življenje, in zrealu proti vlotu.

Posebno pak vabi k zavarovanju na

življenje.

Peštansko zavarovalno društvo zavaruje na življenje po raznih načinih: da izplača zavarovalni znesek po smrti zavarovanca, ali kadar doseže odločeno starost (otrokom doto) in tudi za pokojščino.

Glavno opravništvo v Ljubljani je zmirom pripravljeno vprašanja odgovarjati, pogejte razjasniti in podati tarife.

Franco Drenik,

pisarna glavnega opravništva v Ljubljani,

kongresni trg št. 14 v II. n. d. stropji.

Poziv staršem in jerobom!

Obleke za dijake vsake velikosti, tudi specijalnosti v otročjih oblačilih, po čudno nizkej ceni, dobivajo se pri

(247—4)

M. Neumann-u,

v Ljubljani, slonove ulice, Lukmanova hiša.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“